

ROZVINEME VOJENSKO-VĚDECKÉ BĚDĀNĪ

Generál-poručĪk BohumĪr LomskĪ

Ve dnech 18. až 20. dubna t. r. řonala se na nař Vojenskĕ technickĕ akademii vĕdeckĕ ř konference, zabĕvající se otĕzkou rozvinutĪ vojensko vĕdeckĕho bĕdĀnĪ. Na konferenci pronesl nĕčelnĪk VTA vĕznamnĕj zahajovacĭ projev, v nĕmř zhodnotil dosavadnĭ vĕdeckou řinnost VTA a naznačil cestu, jak rozvinout vojensko-vĕdeckou řinnost. Redakce Vojenskĕ mysli otiskuje vĕjĕatek z projevu nĕčelnĪka VTA, kterĕj pokládĕ za velmi vĕjznamnĕj. Nedostatečné rozvinutĪ vojensko-vĕdeckĕ řinnosti nenĭ totĭř jev, kterĕj by se omezoval jen na nař VTA, stejnĕj nedostatek se projevuje i na nařich ostatnĭch vojenskĕch akademii. Vĕdeckĕ ř konference VTA by se mĕla stĕt podnĕtem k rozvinutĪ vojensko-vĕdeckĕho bĕdĀnĪ nejenom na ostatnĭch nařich vojenskĕch akademii, ale i na ostatnĭch vĕřřich řkolĕch a uēilĭřřich. Projevĭ se to pak jĭřtĕ i na zvĕřřenĭ űrovnĕ obsahu samostatnĕch studijnĭch pracĭ řřisluřnikĕ űčĭtel-skĕch sborĕ vojenskĕch akademii a uēilĭřřĭ, stejnĕj jako na űrovni řřispĕvkĕ do vojenskĕho odbornĕho tisku.

Ře je mořno rozvinout vĕdeckou řinnost i ve vojenskĕch uēilĭřřich, űkazuje řlĕnek plĕ. V. S. Kisljanskĕho otĭřřenĕj v řasopise „Artillerijskĭj řurnal“ řĭs. 3/1953, str. 12, na jehoř obsah űpozorĕjuje redakce Vojenskĕ mysli hlavnĕ řřisluřniky nařich akademii, vĕřřich řkol a uēilĭřřĭ.

Podle znĕnĭ statutu mĕ Vojenskĕ technickĕ akademie kromĕ hlavnĭho űkolu vĕchovy velitelřskĕch, velitelřsko-technickĕch a vojensko-prĕmyslovĕch kĕdrĕ dalř stejnĕj vĕznamnĕj űkol, vytvořit z VTA středisko vojensko-vĕdeckĕho bĕdĀnĪ.

Mĕm za to, ře by bylo sprĕvnĕ a přirozenĕ, ře jsme soustředili svĕ űsilĭ nejprve na splnĕnĭ pedagogickĕch űkolĕ a zabezpeēenĭ vĕukovĕho a vĕchovnĕho procesu, neboť je hlavnĭm poslĕnĭm nařeho vĕdecko-pedagogickĕho sboru nauēit nař posluchaēe tomu, co budou potřebovat ve vĕlce.

Mnohĕ űiteēnĕ smĕrnice po strĕnce ideologickĕ, methodickĕ i po strĕnce thematickĕ přinesly naře dřivĕřřĭ konference, kterĕ odhalily mnohĕ nedostatky a űkĕzaly cestu, jak je odstranit.

űkol vytvořit z Vojenskĕ technickĕ akademie středisko vojensko-vĕdeckĕho bĕdĀnĪ je dĕleřitĕj nejen proto, abychom zvĕřřili kvalitu vyuēovĕnĭ provĕdĕnĕho řřisluřniky vĕdecko-pedagogickĕho sboru, ale i proto, abychom přinesli pomoc velitelĕm a vojskĕm při budovĕnĭ silnĕ, bojeschopnĕ armĕdy.

Tento pro armĕdu a obranu tak dĕleřitĕj űkol nenĭ dosud u nĕs na Vojenskĕ technickĕ akademii dĕslednĕ plnĕn. Jeřřĕ mĕlo osob je zapojeno do vĕdeckĕ a vĕzkumnĕ práce a z toho mĕla jeřřĕ mnohĕ práce nesouvisĭ s rozvĕjĕnĭm vojensko-vĕdeckĕho bĕdĀnĪ, kterĕ je nařim poslĕnĭm a űkolem.

Mnohĕ práce byly dokonēovĕny a nĕkterĕ jsou i dĕle vedeny v duchu potřĕb obēanskĕch vysokĕch řkol a űstavĕ.

Mnozĭ soudruzĭ tvrdĭ, ře nařim poslĕnĭm je budovat socialismus a proto ře naře práce nemusĭ bĕt usmĕřňovĕna na vojenskĕ potřeby, neboť to vĕžaduje od nĕkterĕch z nĕs zĕkladnĭ přĕškolenĭ, coř nenĭ űēelnĕ, a proto staēĭ, bude-li spojena se řivodem a budovĕnĭm socialismu.

Jinĭ soudruzĭ stavĭ otĕzku o svobodĕ vĕdeckĕ práce a bĕdĀnĪ.

Jĭřřĕ by to nebyl řĕdnĕj prohřeřek, kdybychom si tento űkol stavĕli jako nadplĕn, potĕ, kdyř svĕj plĕn ve vojensko-vĕdeckĕ práci nejmnĕř na sto procent splnĕme.

Je to asi stejnĕj, jako kdyby zbrojnĭ řĕvod mĭsto kulometĕ vĕrĕbĕl psacĭ a poēĭtacĭ

stroje a odůvodňoval neplnění plánu tím, že výroba těchto počítačích strojů je velmi důležitá pro hospodářský život státu. O tom, že je tomu tak, není pochyb, stejně jako není pochyb o tom, že v tomto případě neplní závod své hlavní poslání, svůj úkol, státní výrobní plán a nedodržuje státní disciplínu. Jaký by to byl přínos pro zvýšení obranných schopností státu?

Nejde tedy ani u nás, soudruzi, o rozvinutí jakékoli vědecké práce, nýbrž jde o široké rozvinutí vojensko-vědecké práce ve prospěch armády, což je úkolem naší Vojenské technické akademie a není posláním žádné jiné občanské vysoké školy nebo ústavu.

Snad bude prospěšné, vyjasním-li blíže, co pokládat za vojensko-vědeckou práci.

Pod pojem vojensko-vědecké práce zahrnujeme především otázky související s vojenskou vědou jako vědou společenskou v celé její šíři. Jsou to nejen otázky vojenského umění, ale i otázky morální a ekonomických možností státu za války.

Úkol rozvíjet vojenskou vědu má též i pražská Vojenská akademie.

Kromě vojenské vědy nutno u nás rozvíjet vojenské technické vědy. Nutno zvláště zdůraznit, že Vojenská technická akademie je jedinou vysokou školou v Československé republice, jejímž úkolem je tyto vědy rozvíjet.

V Sovětském svazu probíhají široké diskuse o vojenských technických vědách, které jasně osvětlují zvláštnosti vojensko-technických věd i důvody, proč je nelze směřovat s vědami technickými.

Jejich zvláštnost je v tom,

1. že se zabývají otázkami výzkumu, projektování, výroby a technických způsobů použití bojové techniky, kterýžto činitel soudruh Stalin uvádí jako jeden z činitelů rozhodujících o konečném vítězství ve válce;

2. že stejně jako technické vědy jsou spojeny se změnami ve výrobě. Nejsou závislé na změně základny, čímž se podstatně liší od vojenské vědy.

Vojenské technické vědy nemohou být nadstavbou, neboť bojové techniky může více nebo méně účinně využít každý společenský řád.

3. Vojenské technické vědy jsou však těsně spojeny s vojenskou vědou patřící do nadstavby a jsou jí podřízeny a obsluhují ji. Změny, které ve vojenské vědě při změně společenského řádu probíhají, musí však zachycovat i vojenské technické vědy.

4. Vojenské technické vědy obsluhují vojenské potřeby společnosti charakteristické pro třídní společnost. Vojenské technické vědy jsou sice spojeny s výrobou, ale jsou současně kategorií historickou, čímž se liší od technických věd. Zaniknou, jakmile bude likvidován třídní boj, jakmile přestanou války.

Z toho je patrné, že mezi vojenské technické vědy patří ku příkladu balistika, teorie střelby, bombardování, konstrukce děl a zbraní, munice, tanků, opevňování a p.

Je přirozené, že tyto vojenské vědy čerpají velmi mnoho z technických věd, a proto i u nás na Vojenské technické akademii je důležité rozvíjet v technických vědách především ty obory, které jsou důležité a nezbytné pro široký rozvoj vojenských technických věd.

V souvislosti s otázkou širokého rozvinutí vojensko-vědecké práce pokládám za nutné zmínit se o jedné z podmínek této práce, v níž je dosud často mnoho nepochopení.

Nemůže být jinak, než že vojensko-vědecká práce směřující k tomu, jak lépe a najisto bít nepřítele, který by se pokusil nás napadnout, je tajná a přísně tajná. Nedodržení této zásady ve vojensko-vědecké práci znamená pracovat nikoli ve prospěch naší obrany, nýbrž naopak přímo ve prospěch nepřítele a proti nám. Proto s touto otázkou těsně a neoddelitelně souvisí otázka bdělosti, ostražitosti, vzorně organisovaného utajení a přísného dodržování zásad o zacházení s tajnými písemnostmi, tajnost laboratorů a kabinetů, za což jsou odpovědní především náčelníci všech stupňů i všechny osoby konající vojensko-vědeckou práci. Je třeba vidět, že nepřítel slídí kolem nás a snaží se využít každé naší slabiny.

Naše vědecká konference ve svých pěti komisích bude se zabývat tím, jak

a) rychleji a důsledněji usměrnit vědeckou a výzkumnou práci ve prospěch armády; jak rychleji na široké základně rozvinout vojensko-vědeckou práci, zvláště pak rozvinout vojenské technické vědy, které jsou Popelkou, a jak zajistit její úspěšný výsledek;

b) jak z adjunktů vychovat mladé vojensko-vědecké kádry, jejichž vojensko-vědecké práce přinesou značný prospěch naší armádě;

c) jak rozvíjet ve vojensko-vědeckých kroužcích našich posluchačů smysl pro vojensko-vědeckou práci a jak je co nejdříve zapojit činně do této práce;

d) jak usměrnit naši vydavatelskou a překladatelskou činnost, aby přinášela co největší prospěch armádě a aby podporovala co nejvíce rozvoj vojenské vědy a vojenských technických věd na Vojenské technické akademii;

e) jak co nejvíce rozšířit zlepšovatelské hnutí a usměrnit je na potřeby armády.

Na konec je hlavní otázkou, zda je kolektiv našich vědecko-pedagogických pracovníků schopen rozvinout široce vojensko-vědeckou práci a plnit tak důležitý úkol pro obranu státu.

Soudruzi! Uvědomíme-li si sílu, náš počet, skutečnost, že snad žádný závod ani ústav v naší republice nemá takový počet vědecko-pedagogických pracovníků, uvědomíme-li si důležitost doby, rozhodnou vůli a snahu naprosté většiny našeho vědecko-pedagogického sboru plnit i ty nejtěžší úkoly, uvědomíme-li si pomoc, již se nám dostává, jakož i naši odpovědnost a dluh, který máme před naší armádou, již silnou a nepřemožitelnou chce mít náš pracující lid, musíme rozhodně prohlásit:

„Nic nám nemůže zabránit, abychom nevytvořili z Vojenské technické akademie středisko vojensko-vědeckého bádání! Žádné překážky nejsou tak velké, abychom je z naší cesty k tomuto cíli neodstranili a nezdolali!“

Jistě v tak velkém kolektivu po vzájemné výměně zkušeností najdeme cestu, jak tyto úkoly co nejdříve splnit!

Tím nejlépe přispějeme k zabezpečení svobody, samostatnosti, nezávislosti naší lidové demokratické vlasti a k udržení světového míru.

